

O CATAGRAFIE INEDITĂ A MĂNĂSTIRII GORGOTA

PETRE DRĂGUTOIU

Minăstirea Gorgota, ctitorie a lui Pătrașcu cel Bun (1554—1557), ridicată între anii 1554—1557 cu hramul „Schimbarea la față“ se încadrează în rindul monumentelor de proporții mai mici, cu un sistem interesant în decorarea fațadelor (cărămidă aparentă și tencuită). Refăcută la 1623—1624 este închinată minăstirii Meteore din Tesalia, în actele minăstirii păstrîndu-se o „copie întru totul asemenea“ arătînd că închinarea la Meteore s-a făcut de „Radu fiul lui Mihnea voevod“.

Mănăstirea a suferit o nouă restaurare în 1836, în arhive păstrîndu-se o descriere amănunțită care vine să completeze cunoașterea monumentului și să prezinte noi informații interesante, catastiful descoperit la Arhivele Statului fiind înainte de această restaurare.

„1823 mai 16 : Catastih de toate lucrurile ce sînt în ființă acum la sfînta mănăstire Golgota. Mișcătoare și nemișcătoare și de sine mișcătoare precum întracest catastih pe anume sa arată starea sfîntei beserici : de zid din temelie până la bolți veche bolțile căzute tăvănită cu uluce peste grinzi, învălitoarea sa mai plouă întrînsa, cu cinci ferestre fără cercevele și fără geamuri, nezugrăvită. Dar prăznuește hramu Schimbarea la față.

Sfîntul altar

Sfîntul prastol, masa cu stîlpu de piatră 2 mese deasupra însă 1 de maramii cu pervazuri albastre de chitai, de..... cît cu floricele cu chenar de star bănesc, 1 antimis de atlas vechi spart, fără de sfîntu moaște, 1 epitafion pe mușama muscălesc bun.

La proscomidie o poală de ghermesuri galbeni în vărți cu pervazuri verzi veche și spartă.

1 cutie pă sfîntul pristol cu sidefuri veche din sidefuri, lipsește multe.

1 basma roșie învălește sfînta evanghelie.

1 sfeșnic mic galben de alamă.

1 potir de argint cu tacâmul lui.

1 copie de argint.

1 tiplotă de argint.

1 potir de cositor cu tacâmul lui.

1 discos de cositor.

1 cruce de lemn.

2 cădelnițe de alamă.

Biserica cea mare

Tâmpla deasupra dverilor lipsește cu totu
 7 icoane.
 1 domnul H(ri)s(tos)
 1 maica Domnului
 1 Schimbarea la față
 1 Sfântul Nicolae
 1 Sfinți(i) Voievozi
 1 Maica Domnului mică deasupra dveriilor
 1 la iconostas veche muscălească
 6 sfeșnice de lemn
 2 mari câte cu o făclie de lemn zugrăvită
 4 mici purtăreți
 2 tetrapoade vechi
 1 iconostas vechi pus într-un stâlp de lemn vechi prost
 6 candelă de aramă
 1 candelă de argint la iconostas
 17 zățuri vechi
 1 colivar de lemn înfășurat cu cit vechi
 2 anafornița de Lipsca

Tinda bisericii

3 icoane mari însă :	} vechi, stricate
1 domnul Hr(istos)	
1 Maica domnului	
1 Învierea cu 12 praznice	
3 icoane mici, însă :	
1 Răstignirea	
1 Nașterea	
1 veche cu 12 praznice	
1 creștelniță de alamă galbenă	
1 puțină de lemn pentru botez	
1 căldărușă de tocat pentru botez.	

Cărțile biserici rumânești

21 cărți rumânești însă — 2 ivanghelii, 1 apostol vechi dezlegat, 1 triodu vechi, ohtoih vechi rupt, 12 minee de lună, 1 ciaslov mare dezlegat, 1 leturghie veche, 1 pentecostar vechi, 1 psaltire veche dezlegată.
 23 cărțile cele grecești, — 1 ivanghelie veche ruptă dezlegată, 2 apostole vechi, 1 molitfenic vechi rupt, 2 triioade unul rupt, unul bun, 1 carte [...].
 2 pentecostare vechi, 1 antologhie veche pe 12 luni vechi ruptu, 2 minee vechi scrisă de mină pe luna lui febr(uarie), 2 psaltiri vechi, una scrisă de mină, 3 orologon vechi, unul scris de mină, 1 mineiu vechi rupt nu să știe pe ce lună este, 1 sinixar vechi rupt, 1 carte mică de învățătură, 1 carte cei zice Pistion orthodoxesc, 1 carte mică, jumătate de molitfelnic, 1 carte mică latinească și muscălească, 1 senet vechi pentru cărțile bisericești fără broască.

Odăjdile

1 sfită de atlas în vârgi roșu cu verde cu bobocei cu singeriu i pac de atlas albastru sadea, căptușită cu bogasiu albastru.
 1 sfită făcută din doao bucăți de la mijloc în sus atlas în vârgi verde și mahorât. În jos de atlas galben peste mijloc are un șiret scris cu fluturi, o cruce în spate scrisă tot cu fluturi, pe o panglică roșie căptușeală bogasiu albastru veche ruptă. 1 sfită de cit în vârgi galbenă cu roșu cu singer de bogasiu roșu căptușită cu maramă albă.

- 1 sfită de cit proastă veche fără chiptu și fără căptușeală necusută .
 1 stiharu de fermesut, albastru căptușit cu bogasiu galben vechi.
 1 epetrahir de catifea cafeniu cu flori cu șireturi de fir împrejur. Are cruci tot de fir ; 4 ciucuri i pac
 1 epetrahir negru verge de atlas cu floricele singeriu panglică roșie cu ciucuri de firu mărunți
 1 epetrahir învărgat de atlazi verde cu negru cu șiret de fir galben cu cruci i pac de fir ciucuri de mătase vechi.
 1 epetrahiru roșu de atlazi în șatrangue cu trei ciucuri de ață.
 2 perechi rucaviță o pereche de atlas cu florii sau acen ede firu. Crucea i șireturile tot de fir.
 1 aer de maldeh învărgat galben cu roșu cahtu și cu pînză ; 2 procovețe asemenea
 1 aer fermesut alb cu flori de fir galbene și verzi sindigu de sandal verde căptășit cu bogasiu verde cu cruci de fir la colțuri
 2 procovețe asemenea
 1 procoveță de șamalagea cu singeru de bogasiu roșu
 1 procoveță de atlas alb cu floricele de mătăsă cusut la ciuru cu cruci de fir căptășit cu bogasiu. Singiru de mal dehubez
 3 poale de atlas roșu cu flori de firu galbene și albe vechi și necăptușite
 5 coți cit prost vechi cu bobocei
 2 dveri de cit prost învărșii
 1 masă veche de pânză pentru ipitafion
 1 pereche pafale de tinichea cu colan prost
 1 ladă veche fără broască pentru odăjdii.

În curtea beserecii.

- înăprejmuirea bisericii cu uluci vechi la două margini
 — poarta de zid cu canaturi bune, pe poartă două odăi cu patru uși ; sobe, ferestre fără geamuri, în paente, învălitate cu uluci, vechi, plouă într-însele. Deasupra pă pîmniță doao odăi în una mare, o săliță mică cu uși vechi, paturi, sobe, coșuri și cercevele la ferestre nu sînt pereți de zid vechi tencuiale pe dinlăuntru mai toată căzută învălitate cu uluce partea veche.
 4 odăi în rînd în paente cu o cămăruță cu uși proaste cu paturi cu sobe, ferestre fără geamuri învălitate cu uluce duao odăi, cuhnie și cupturi de pîine. Pereți de nuiele, cu uși învălitate cu uluci parce a noă.
 O clopotniță în 4 furci cu un clopot învălită cu uluci, un șopron învălit cu șovar în 6 furci.

Arama mănăstiri

- 2 cazane mari pentru rachiu cu capacele lor de aramă un capac dintr-însul fără-mat cu 4 țevi.
 1 țingire cu capacu ei pentru bucate
 1 tigiaie
 1 tavă veche
 9 tipsii pentru bucate
 1 lighean cu ibricu lui
 1 pālne mică veche și un tacăm de

H(i)eru mănăstiri

- 1 pereche heară de plug
 7 cercuri de car 4 mari și 3 mici
 2 bucele
 2 bleauri
 1 ocă desleacă
 1 cui de la capul osii
 1 bardă veche

1 vătrai pentru foc
1 scoabă
1 cântar
1 casma

Vasele de lemn : 11 buți pentru prune, 2 butie i pac 1 buriu pentru vin, i pac la Cărbunar, 1 i pac la Radu, 3 tocitori, 4 buți pentru vin, 1 curătoare, 1 buriu de rachiu, 9 hârdaie, 2 pâlpii, hunii, 1 puțină pentru mălai, 1 buriu la cărciuma mori(i), 2 putini mici, 1 urcior mare pentru undelemn, 2 dărmoane, 2 putini pentru cazane, 1 lin pentru vin, 1 baniță de lemn.

Vitele mănăstirii : 23 boi, vaci, 9 boi mari de jug, 3 vaci cu viței mici, 2 vaci sterpe, 3 gonitoare, 2 gonitori, 2 mânzați, 2 tauri, 15 stupi, căruțe de boi și altele — 2 căruțe de boi vechi, 1 pățul mare în furci învelit cu uluce vechi, pică într-însul. Dedesubt are grădini de uluce vechi, 1 coșar de vite de nuele învălit cu șovar, 1 pelimar pe furci în curtea biserici lângă posurtă pentru plimbare, 2 sâni de boi.

Vinu i rachiu și alte bucate ce se află în ființă.

Vedre : 88 într-o bute în pimnița mănăstirii

100 ntr-altă bute în pimnița mitropolii

5 în circiumă la Cărbunariu

5 în circiumă mănăstire

4 în circiuma de la moară

202 [...]

70 într-o bute la mănăstire

4 i pac o vadră la Cărbunaru și 3 la moară

74 [...]

308 oca porumb

Moara mănăstirii

1 moară în oraș Tîrgoviștii pă iaz din apa Ialomiți, două roate, 4 pietri

— 2 sînt mai bune

— 2 sînt mai vechi

— 2 roate, una fărămată

— 2 fuse de lemn unu fărămat

— 6 cercuri de her la prănec, 2 păipariță, 2 ciocane, 2 fuse de fieru, 2 bol-duri, 2 cercuri la un fund, casa mori(i) de săvârșit. Învălitorea veche pică într-însa scocurile vechi fără mal.

Cărciuma morii — Casa de nuele pe tălpi învălită cu șovar are 2 uși odae cu tindă și scară i o căruță cu taraba, 1 bordei pentru pimniță de tălpoaie, deasupra mortaci în fundat cu gard vechi fărămat la fund.

Robii mănăstirii fâmiliei 1 Pătrașco sin Mănea, Stana soția lui Ion fiu său, 1 Vasile sin Nicolae, Marina soția lui Cârtea, Neacșul Pârvul, copii Neaga fata, 1 Costandin sin Ilie, Stana soție lui, Matei, Safta nepotu lui, 1 Dragomiru văduva, Nicolae nepotu său, Stana fata, Zoiță văduva, Dinu fecior Zoiți, 1 Mănea uncheașu, Dumitra soția lui, 1 Durla sin Măinea, Voica soția lui, 1 Dumitru sin Măinea, Safta soția lui, Ion, Nicolae copii lor, Stana, fata, 1 Petre sin Ioana, Bucura soția lui, Oana minăsa văduva, 1 Marica văduva, Dumitru fiisău, Zamfira fata, Tudosiea văduva minăsa, 1 Neagoie sin Tudosiea, Neaga soția lui Ilinca fata, 1 Dimache sin Tudosie, Maria soția lui, Ion fiisău, Caterina fata Tudosie unchiaș vāduv, 1 Vișan sin Calotă, Paraschiva soția lui, Ioan fiisău chiră Floarea, fete, 1 Costandin Palada, Gherghina soția lui, Radu, Dinu, Nicolae, feciori, 1 Radu Micului, Neacșa soția lui, Dumitru fiisău, Suția, Stanca, Anghelina, fete, 1 Micu uncheașul, Dana soția lui, Stanca fiise, văduva, 1 Calotică, Neaga soția lui, Ion fiisău, Dumitra fata, 1 Stan sin Coman, Dumitra soția lui Grigorie fiisău, Nedelea Tinca, Stanca, Bucura, fete, 1 Neacșu uncheașu, Ancuța soția lui, 1 Radu uncheașu, Ilinca soția lui, 1 Nicolae Cigu, Stancea soția lui, Toma fiisău, Dragomira fata, 1 Neacșa vādova, Tudorache fiisău, Mariia fata, 1 Dobre sin Tudor Lupu, Suța soția lui, ...